

RAPORT

z przeprowadzonych konsultacji publicznych i opiniowania projektu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym

1. Omówienie wyników przeprowadzonych konsultacji publicznych i opiniowania

Projekt rozporządzenia w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym wraz z uzasadnieniem i oceną skutków regulacji, został w dniu 13 kwietnia 2017 r. przekazany do zaopiniowania przez związki zawodowe w trybie przewidzianym w ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1881) i partnerów społecznych, tj. przez:

- 1) Forum Związków Zawodowych;
- 2) Komisję Krajową NSZZ „Solidarność 80”;
- 3) Krajową Sekcję Nauki NSZZ „Solidarność”;
- 4) Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”;
- 5) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
- 6) Sekcję Krajową Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”;
- 7) Sekcję Oświaty KNSZZ „Solidarność 80”;
- 8) Wolny Związek Zawodowy „Sierpień 80” - Komisję Krajową;
- 9) Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego;
- 10) Związek Zawodowy „Rada Poradnictwa”;
- 11) Związek Zawodowy Pracowników Oświaty i Wychowania „Oświata”;
- 12) Polską Konfederację Pracodawców Prywatnych Lewiatan;
- 13) Związek Rzemiosła Polskiego;
- 14) Business Centre Club;
- 15) Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej;
- 16) Alians Ewangeliczny w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 17) Federację Inicjatyw Oświatowych;
- 18) Fundację SYNAPSIS;
- 19) Fundację Rzecznik Praw Rodziców;
- 20) Fundację „Rodzice Szkole”;
- 21) Krajowe Forum Oświaty Niepublicznej;
- 22) Ogólnopolską Federację Organizacji Pozarządowych;
- 23) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty;
- 24) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Pracowników Resocjalizacji;
- 25) Ogólnopolskie Porozumienie Rad Rodziców;

- 26) Polską Akademię Nauk
- 27) Polską Radę Ekumeniczną;
- 28) Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną;
- 29) Polskie Stowarzyszenie Rodziców;
- 30) Polskie Towarzystwo Logopedyczne;
- 31) Polskie Towarzystwo Pedagogów Specjalnych;
- 32) Polski Związek Głuchych – Zarząd Główny;
- 33) Polski Związek Niewidomych – Zarząd Główny;
- 34) Polski Związek Logopedów;
- 35) Radę Główną Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
- 36) Radę Szkół Katolickich;
- 37) Sekretariat Konferencji Episkopatu Polski;
- 38) Społeczne Towarzystwo Oświatowe; Stowarzyszenie Dyrektorów Szkół Średnich;
- 39) Stowarzyszenie Instytut Rozwoju Regionalnego i Społecznego;
- 40) Stowarzyszenie Oświatowców Polskich – Zarząd Główny;
- 41) Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom z Ukrytymi Niepełnosprawnościami im. H. Aspergera;
- 42) Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji;
- 43) Towarzystwo Rozwijania Inicjatyw Oświatowych;
- 44) Unię Metropolii Polskich;
- 45) Unię Miasteczek Polskich;
- 46) Związek Gmin Wiejskich RP;
- 47) Związek Miast Polskich;
- 48) Związek Powiatów Polskich.

Projekt rozporządzenia wraz z uzasadnieniem i oceną skutków regulacji, został także przekazany do:

- 1) wszystkich ministerstw;
- 2) Kancelarii Prezesa Rady Ministrów;
- 3) Rządowego Centrum Legislacji;
- 4) Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego;
- 5) Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych;
- 6) Rzecznika Praw Dziecka;
- 7) Rzecznika Praw Obywatelskich.

Uwagi do projektu rozporządzenia zgłosiły następujące podmioty:

- 1) Rzecznik Praw Dziecka;
- 2) Przewodnicząca Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych;
- 3) Związek Województw RP – Województwo Śląskie;
- 4) Polski Związek Niewidomych;
- 5) Związek Zawodowy Pracowników Oświaty i Wychowania „Oświata”;
- 6) Polskie Towarzystwo Pedagogów Specjalnych;
- 7) Biuro Edukacji Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy;
- 8) Zespół Szkół Specjalnych w Ozorkowie;

- 9) Rada Rodziców SOSW w Kaczynie;
- 10) Pani Agnieszka Kossakowska;
- 11) Fundacja Promyk Słońca;
- 12) Zespół Pedagogiki przy KNP PAN, Polski Związek Logopedów, Polskie Forum Osób Niepełnosprawnych, Warmińsko-Mazurski Sejmik Osób Niepełnosprawnych;
- 13) Fundacja – Instytut Wspomagania Rozwoju Dziecka w Gdańsku;
- 14) Pani Monika Smolińska;
- 15) Fundacja Mierz Wyżej;
- 16) Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Nidzicy;
- 17) Rada Rodziców w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych im. Prof. Zofii Sękowskiej w Lublinie.

1) **Rzecznik Praw Dziecka**

Rzecznik Praw Dziecka (RPD) wniósł następujące uwagi:

- w § 6 ust. 2 – uzupełnienie przepisu wskazującego rodzaje zajęć rewalidacyjnych poprzez dopisanie „*nauka wspomagających i alternatywnych metod komunikacji (AAC) - w przypadku dziecka lub ucznia z autyzmem;*”;

Uwaga została uwzględniona przez wprowadzenie przepisu zobowiązującego do wpisania w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym nauki wspomagających i alternatywnych metod komunikacji (AAC) realizowanej w ramach zajęć rewalidacyjnych prowadzonych z dzieckiem lub uczniem z autyzmem.

- § 7 ust. 2 i 3 – zastąpienie przepisów § 7 ust. 2 i 3 projektu rozporządzenia dotyczących zatrudniania dodatkowych osób w przedszkolach ogólnodostępnych, innych formach wychowania przedszkolnego i szkołach ogólnodostępnych, w których kształceniem specjalnym są objęte dzieci i uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, przez uzupełnienie brzmienia przepisu § 7 ust. 2 treściami: „*oraz inne rodzaje niepełnosprawności, niedostosowanie społeczne lub zagrożenie niedostosowaniem społecznym;*”;

Uwaga nie została uwzględniona, wprowadzenie przepisu w zaproponowanym brzmieniu jest nieuzasadnione, wiązałoby się bowiem z obowiązkiem zatrudniania dodatkowych osób w przedszkolach ogólnodostępnych, innych formach wychowania przedszkolnego i szkołach ogólnodostępnych, w których kształceniem specjalnym są objęte dzieci i uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego bez względu na to czy taka potrzeba byłaby uzasadniona poziomem funkcjonowania dziecka lub ucznia.

Zakres wsparcia, jaki jest niezbędny dziecku posiadającemu orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, wynika z zaleceń wskazanych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego (określającym warunki realizacji potrzeb edukacyjnych, formy stymulacji, rewalidacji, terapii, usprawniania, rozwijania potencjalnych możliwości i mocnych stron dziecka oraz innych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej) oraz

z wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania dziecka dokonanej przez zespół nauczycieli i specjalistów prowadzących zajęcia z nim.

W przypadku dzieci czy uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawności sprzężone lub autyzm, w tym zespół Aspergera, obowiązek zatrudnienia dodatkowych osób wynika ze złożoności potrzeb edukacyjnych tych uczniów.

2) Krajowa Rada Regionalnych Izb Obrachunkowych

Krajowa Rada Regionalnych Izb Obrachunkowych (KRRIO) wskazała na konieczność skorelowania terminu wydawania orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego z etapami edukacyjnymi (latami szkolnymi) lub okresami pobierania nauki w przedszkolu, szkole czy placówce.

Uwaga nie została uwzględniona, bowiem nie dotyczy projektowanego rozporządzenia. Przepisy dotyczące merytorycznych rozwiązań w zakresie zgłaszanej uwagi dotyczą rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych.

– w § 7 ust. 1 – dookreślenie stosunku liczby nauczycieli, asystentów nauczycieli, pomocy nauczycieli dodatkowo zatrudnianych w przedszkolach ogólnodostępnych z oddziałami integracyjnymi, przedszkolach integracyjnych, szkołach ogólnodostępnych z oddziałami integracyjnymi i szkołach integracyjnych, do liczby uczniów niepełnosprawnych w oddziale z uwzględnieniem rodzaju niepełnosprawności.

Uwaga nie została uwzględniona, bowiem szczegółowe kwestie dotyczące liczby uczniów w oddziałach integracyjnych zostały unormowane w przepisach rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie *szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli* (Dz.U. poz. 649).

3) Związek Województw RP – Województwo Śląskie

Związek Województw RP – Województwo Śląskie w § 7 ust. 6 zaproponował wprowadzenie przepisu umożliwiającego dodatkowe zatrudnianie, za zgodą organu prowadzącego, pomocy nauczyciela w przedszkolach i szkołach zorganizowanych w podmiotach leczniczych.

Uwaga nie została uwzględniona, bowiem propozycja nie dotyczy projektowanego rozporządzenia. Przepisy dotyczące merytorycznych rozwiązań w zakresie zgłaszanej uwagi są uregulowane w projekcie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie *organizacji kształcenia oraz warunków i form realizowania specjalnych działań opiekuńczo-wychowawczych w przedszkolach i szkołach specjalnych, zorganizowanych w podmiotach leczniczych i jednostkach pomocy społecznej*.

4) Polski Związek Niewidomych (PZN)

Polski Związek Niewidomych (PZN) wniósł następujące uwagi:

- w § 7 ust. 1 – wprowadzenie przepisu umożliwiającego zatrudnianie pomocy nauczyciela i asystenta ucznia niepełnosprawnego również w przedszkolach i szkołach z oddziałami integracyjnymi;

Uwaga nie została uwzględniona, bowiem przepis § 7 ust 6 projektowanego rozporządzenia umożliwia zatrudnienie pomocy nauczyciela w przedszkolach i szkołach z oddziałami integracyjnymi. W systemie oświaty nie funkcjonuje określenie asystenta ucznia, natomiast kwestie związane z zatrudnianiem asystenta osoby niepełnosprawnej zostały uregulowane w art. 50 ust. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930, z późn. zm.) i rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598, z późn. zm.).

- w § 7 ust. 3 i 6 – nie powinno wymagać się zgody organu prowadzącego przy zatrudnianiu pomocy nauczyciela czy asystenta nauczyciela;

Uwaga nie została uwzględniona, bowiem zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 i 949) zapewnienie warunków umożliwiających stosowanie specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży objętych kształceniem specjalnym, w tym zapewnienie kadry z odpowiednimi kwalifikacjami, należy do zadań organu prowadzącego przedszkole, szkołę czy placówkę.

Decyzja o podziale kwoty subwencji oświatowej w jednostce samorządu terytorialnego na poszczególne szkoły i placówki, w tym na organizację kształcenia specjalnego ucznia niepełnosprawnego, należy do jednostki samorządu terytorialnego. Podstawowym źródłem finansowania zadań samorządów z zakresu edukacji jest część oświatowa subwencji ogólnej, o sposobie jej wydatkowania decyduje organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego – zgodnie z art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2016 r. poz.198, z późn. zm.).

5) Związek Zawodowy Pracowników Oświaty i Wychowania „Oświata”

Związek Zawodowy Pracowników Oświaty i Wychowania „Oświata” (ZZPOiW „Oświata”) zaproponował, żeby nie rezygnować z przepisu informacyjnego (§ 5 ust. 2 i 3 obowiązującego rozporządzenia), wskazującego przepisy regulujące liczbę dzieci w oddziałach integracyjnych oraz z przepisu stanowiącego o możliwości zmniejszenia liczby dzieci lub uczniów w oddziałach integracyjnych w przedszkolach i szkołach.

Uwaga nie została uwzględniona. Szczegółowe rozwiązania w tej kwestii regulują przepisy wydane na podstawie art. 111 ustawy tj. rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz.U. poz. 649).

W § 7 ust. 5 – ZZPOiW „Oświata” wskazał, że obowiązek zatrudniania pomocy nauczyciela w szkołach podstawowych specjalnych i szkołach podstawowych ogólnodostępnych z oddziałami specjalnym powinien dotyczyć również dalszej edukacji, a nie tylko klas I – IV.

Uwaga nie została uwzględniona, w projekcie rozporządzenia wprowadzono przepis § 7 ust. 5 analogiczny do przepisu § 13 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21

maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. poz. 624). Ponadto, wprowadzono przepis (§ 7 ust 6 projektowanego rozporządzenia) umożliwiający zatrudnianie pomocy nauczyciela w klasach wyższych oraz w przypadku innych niepełnosprawności niż wskazane w przepisach tj. niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym lub znacznym, niepełnosprawność ruchowa, w tym afazja, autyzm, w tym zespół Aspergera, niepełnosprawności sprzężone.

6) Polskie Towarzystwo Pedagogów Specjalnych

Polskie Towarzystwo Pedagogów Specjalnych (PTPS) zawróciło uwagę, że w projekcie rozporządzenia określenia „uczeń niepełnosprawny” oraz „dziecko z niepełnosprawnością” używane są jako synonimy, co jest nie zgodne z ideą Konwencji o Prawach Osób z Niepełnosprawnościami i bardziej właściwe byłoby stosowanie określenia „dziecko z niepełnosprawnością” – oraz „uczeń z niepełnosprawnością”.

Uwaga nie została uwzględniona. Tytuł dokumentu na który powołano się w zgłoszonej uwadze brzmi: „Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych” (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169). W tekście Konwencji np. w art. 24 Edukacja użyte jest sformułowanie „osoba niepełnosprawna”. Ponadto określenie „uczeń niepełnosprawny” użyte z projekcie rozporządzenia jest zgodne z przepisami ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (np. art. 1 pkt 6 i 7, art. 15 ust. 9, art. 32 ust. 6, art. 39 ust. 4 pkt 1, art. 47 ust. 1 pkt 3 lit. b, art. 98 ust. 1 pkt 4, art. 102 ust. 1 pkt 3 i 4, art. 109 ust. 1 pkt 3, art. 127 ust. 1).

Ponadto, PTPS wniosło następujące uwagi:

- w § 1 ust. 1 – wprowadzenie nowych określeń zamiast:
 - „niepełnosprawność ruchowa, w tym afazja”, bardziej precyzyjnym określeniem byłoby „niepełnosprawności o podłożu neurologicznym”,
 - „autyzm, w tym zespół Aspergera”, zastąpić określeniem „niepełnosprawność wynikająca z całościowych zaburzeń rozwoju”;

Uwaga nie została uwzględniona, bowiem wskazane rodzaje niepełnosprawności są zgodne z przepisami ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (np. art. 4 pkt 32) oraz przepisami ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r., poz. 1943, z późn. zm.) np. art. 44zzzh.

- w § 6 ust. 2 – uzupełnić brzmienie przepisu przez wymienienie zajęć rewalidacyjnych dedykowanych uczniom z niepełnosprawnością intelektualną i niepełnosprawnością ruchową;

Uwaga nie została uwzględniona, bowiem przepis § 6 ust. 2 wskazuje tylko niektóre zajęcia rewalidacyjne, natomiast nie jest to katalog zamknięty. Rodzaj zajęć rewalidacyjnych jest uzależniony od rodzaju niepełnosprawności i potrzeb konkretnego dziecka i wskazywany jest przez zespół orzekający działający w publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego oraz przez zespół nauczycieli i specjalistów pracujących z dzieckiem, po dokonaniu wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia. W związku z powyższym nie jest możliwe wskazanie w rozporządzeniu wszystkich zajęć dedykowanych uczniom z określonymi rodzajami niepełnosprawności.

– w § 6 ust. 10 – zaproponowano nowe brzmienie przepisu: „*Wielospecjalistyczne oceny, o których mowa w ust. 4 i 9, uwzględniają indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne, które wynikają z trudności i mocnych stron, zarówno tych, które tkwią w dziecku jak i jego środowisku*” lub „*Wielospecjalistyczne oceny, o których mowa w ust. 4 i 9, uwzględniają trudności i mocne strony dziecka i jego środowiska, które decydują o indywidualnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych*”;

Uwaga nie została uwzględniona, bowiem nowe brzmienie przepisu zaproponowane w projekcie rozporządzenia jest zgodne z przepisami zawartymi w projektowanych rozporządzeniach: *w sprawie zasad organizowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach oraz placówkach oraz w sprawie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego dzieci i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży.*

– w § 7 ust. 5 – zaproponowano aby w klasie pierwszej szkoły podstawowej specjalnej i w oddziale specjalnym w szkole ogólnodostępnej była zapewniona pomoc nauczyciela, szczególnie dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim;

Uwaga nie została uwzględniona, bowiem zatrudnianie pomocy nauczyciela odbywać się będzie na dotychczasowych zasadach, brzmienie przepisu jest powtórzeniem przepisu § 13 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół.

– w § 7 ust. 6 – zwrócono uwagę, że określenie „*inne przypadki*” jest niejednoznaczne w związku z tym powstaje wątpliwość: czy chodzi o inne rodzaje niepełnosprawności, czy też inne etapy edukacyjne;

Uwaga została uwzględniona, brzmienie przepisu zostało uzupełnione i otrzymało brzmienie: „*6. W przedszkolach i szkołach: specjalnych, integracyjnych, ogólnodostępnych z oddziałami specjalnymi lub integracyjnymi, oraz w przypadkach innych rodzajów niepełnosprawności niż określone w ust. 4 i 5, dla dzieci lub uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawność, za zgodą organu prowadzącego, można zatrudnić dodatkowo pomoc nauczyciela.*”

– w Uzasadnieniu – błędny tytuł punktu 5

Uwaga uwzględniona.

– uwagi ogólne – proponowane przepisy w niedostateczny sposób określają:

- 1) zasady współpracy przedszkoli i szkół z innymi instytucjami w zakresie diagnozowania potrzeb dziecka/ucznia oraz udzielania mu pomocy medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, socjalnej i prawnej (wieloresortowość podmiotów odpowiedzialnych za realizację tych zadań powoduje w praktyce ograniczenie kompleksowości i koordynacji działań pomocowych);
- 2) zakres i formy przygotowania przedszkola/szkoły na przyjęcie ucznia z poważnymi problemami w uczeniu się i społecznej partycypacji (działania podejmowane zanim

dziecko/uczeń pojawi się w przestrzeni edukacyjnej: likwidacja barier i utrudnień, przygotowanie kadry oraz zespołu rówieśniczego na przyjęcie ucznia, następnie wspieranie procesów adaptacyjnych);

- 3) zasad współpracy placówek edukacyjnych w zakresie wspierania dziecka/ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w przechodzeniu na kolejne etapy edukacji (przedszkole-szkoła, kolejne etapy edukacji szkolnej);
- 4) zakres i formy wsparcia dla nauczycieli szkół ogólnodostępnych w codziennej pracy edukacyjnej i działaniach opiekuńczych, w realizacji założeń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego (taką rolę mógłby pełnić zatrudniony w szkole pedagog specjalny – koordynator edukacji włączającej lub pedagog specjalny zatrudniony w systemie doradztwa zawodowego na poziomie powiatu lub gminy);
- 5) możliwy zakres indywidualizacji pracy edukacyjnej z dziećmi/uczniemi w szkole ogólnodostępnej (niektóre osoby posiadające orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego wymagają okresowo lub stale działań edukacyjnych w formie indywidualnej połączonych z podejmowaniem prób włączania ich do zespołowych form edukacji np. osoby ze spektrum autyzmu);
- 6) zasad i form współpracy szkoły z asystentem ucznia z niepełnosprawnością (asystent „cień” zatrudniany ze środków pomocy społecznej lub prywatnie przez rodzica – osoba towarzysząca dziecku/uczniowi w czasie pobytu w szkole).

Uwagi nie zostały uwzględnione, bowiem rozporządzenie jest aktem wykonawczym do ustawy, zamieszcza się w nim tylko przepisy regulujące sprawy przekazane do unormowania w przepisie upoważniającym. Przepisy projektowanego rozporządzenia są zgodnie z upoważnieniem zawartym w art. 127 ust. 19 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

Szczegółowe kwestie dotyczące konkretnego ucznia powinny być dookreślone w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym.

7) Biuro Edukacji Miasta Stołecznego Warszawy

Biuro Edukacji Miasta Stołecznego Warszawy zaproponowało, żeby nie rezygnować z przepisu informacyjnego (§ 5 ust. 2 i 3 obowiązującego rozporządzenia), wskazującego przepisy regulujące liczbę dzieci w oddziałach integracyjnych, co pozwoli na zastosowanie tych regulacji także w odniesieniu do placówek niepublicznych, tym samym zapewni utrzymanie jednolitych standardów organizacji kształcenia uczniów niepełnosprawnych w placówkach publicznych i niepublicznych.

Uwaga nie została uwzględniona, bowiem szczegółowe rozwiązania w tej kwestii regulują przepisy wydane na podstawie art. 111 ustawy tj. rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz.U. z 2017 r. poz. 649).

8) Zespół Szkół Specjalnych w Ozorkowie

Uwaga Zespołu Szkół Specjalnych w Ozorkowie dotyczyła uzupełnienia przepisu § 7 ust. 5 przez umożliwienie zatrudniania pomocy nauczyciela w szkołach podstawowych specjalnych i szkołach podstawowych ogólnodostępnych z oddziałami specjalnymi pomocy nauczyciela

w klasach I–III dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim oraz w klasach wyższych tj. IV–VIII dla uczniów z niepełnosprawnościami wskazanymi w przepisie.

Uwaga nie została uwzględniona, w projekcie rozporządzenia wprowadzono przepis § 7 ust. 6 umożliwiający zatrudnianie pomocy nauczyciela w klasach wyższych oraz w przypadku innych niepełnosprawności niż wskazane w przepisach tj. niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym lub znacznym, niepełnosprawność ruchowa, w tym afazja, autyzm, w tym zespół Aspergera, niepełnosprawności sprzężone.

9) Rada Rodziców Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Kaczynie

Uwaga Rady Rodziców Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Kaczynie dotyczyła przepisu § 7 ust. 4 pkt 5 i 6. Wskazano, że dotychczasowe rozporządzenie *w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół*, dopuszczało zatrudnienie pomocy nauczyciela w klasach V–VI i gimnazjum bez zgody organu prowadzącego w uzasadnionych przypadkach.

Uwaga nie została uwzględniona. Przepisy rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. *w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół* (Dz.U. z 2001 r. Nr 61 poz. 624, z późn. zm.) wskazywały:

- „§ 15 ust. 1. W uzasadnionych przypadkach w gimnazjach specjalnych i w gimnazjach ogólnodostępnych z oddziałami specjalnymi dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym i znacznym, z niepełnosprawnością ruchową, z autyzmem i niepełnosprawnościami sprzężonymi dopuszcza się zatrudnienie pomocy nauczyciela.
- § 15 ust. 2 W gimnazjach integracyjnych i w gimnazjach ogólnodostępnych z oddziałami integracyjnymi zatrudnia się dodatkowo nauczycieli posiadających specjalne przygotowanie pedagogiczne oraz specjalistów prowadzących zajęcia rewalidacyjne. W uzasadnionych przypadkach w gimnazjach tych można zatrudnić pomoc nauczyciela.”

Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe zapewnienie warunków umożliwiających stosowanie specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży objętych kształceniem specjalnym, w tym zapewnienie kadry z odpowiednimi kwalifikacjami należy do zadań organu prowadzącego przedszkole, szkołę czy placówkę. Decyzja o podziale kwoty subwencji oświatowej w jednostce samorządu terytorialnego na poszczególne szkoły i placówki, w tym na organizację kształcenia specjalnego ucznia niepełnosprawnego, należy do jednostki samorządu terytorialnego. Podstawowym źródłem finansowania zadań samorządów z zakresu edukacji jest część oświatowa subwencji ogólnej, o sposobie jej wydatkowania decyduje organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, zgodnie z art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

10) Pani Agnieszka Kossowska

Pani Agnieszka Kossowska wnioskuje, aby standardy dotyczące wspomagających i alternatywnych metod komunikacji (AAC) zostały ujęte w osobnym dokumencie, w formie

rozporządzenia obowiązującego wszystkie placówki edukacyjne, w których uczą się dzieci z poważnymi zaburzeniami w komunikowaniu się, także dzieci nieposiadające orzeczeń.

Uwaga uwzględniona częściowo, wprowadzono bowiem przepis zobowiązujący do wpisania w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym, w zależności od potrzeb nauki wspomagających i alternatywnych metod komunikacji (AAC) realizowanej w ramach zajęć rewalidacyjnych prowadzonych z dzieckiem lub uczniem z autyzmem, w tym zespołem Aspergera.

Następna uwaga dotyczyła wprowadzenia w § 1 pkt 3 definicji „zagrożenie niedostosowaniem społecznym”, aby zapobiec nadużyciom, do których obecnie dochodzi.

Uwaga nie została uwzględniona, bowiem nie jest możliwe zdefiniowanie zagrożenia niedostosowaniem społecznym, ze względu na złożoność problemu. Zadaniem zespołu orzekającego działającego w publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej jest rozstrzygnięcie na podstawie dokumentacji dotyczącej ucznia i przeprowadzonych badań np. wydanych przez specjalistów opinii, zaświadczeń oraz wyników badań psychologicznych, pedagogicznych i lekarskich, czy uczeń jest zagrożony niedostosowaniem społecznym i czy wymaga objęcia kształceniem specjalnym. Do grupy uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym zalicza się dzieci i młodzież, które z powodu zaburzeń rozwojowych, trudności w uczeniu się i zaburzeń w funkcjonowaniu społecznym wymagają stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy, wychowania, pomocy psychologiczno-pedagogicznej i socjoterapii.

11) Fundacja Promyk Słońca

Fundacja Promyk Słońca wniosła następujące uwagi:

- w § 1 pkt 1 – postulowano zmianę brzmienia przepisu przez uzupełnienie listy niepełnosprawności występujących u uczniów niepełnosprawnych: „chorobami neurologicznymi” oraz „całościowymi zaburzeniami rozwoju”;

Uwaga nie została uwzględniona, bowiem wskazane rodzaje niepełnosprawności są zgodne z przepisami ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe oraz ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Zatem wprowadzenie proponowanej zmiany musiałoby być poprzedzone zmianami w ww. ustawach.

- w § 6 ust. 2 zaproponowano rozszerzenie katalogu zajęć rewalidacyjnych o zajęcia ogólnousprawniające skierowanych do uczniów z niepełnosprawnością ruchową;

Uwaga nie została uwzględniona, bowiem przepis § 6 ust. 2 wskazuje tylko niektóre zajęcia rewalidacyjne, natomiast nie jest to katalog zamknięty. Rodzaj zajęć rewalidacyjnych jest uzależniony od rodzaju niepełnosprawności i potrzeb konkretnego dziecka i wskazywany jest przez zespół orzekający działający w publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego oraz przez zespół nauczycieli i specjalistów pracujących z dzieckiem, po dokonaniu wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia. W związku z powyższym nie jest możliwe wskazanie w rozporządzeniu wszystkich zajęć dedykowanych określonej rodzajowi niepełnosprawności.

- w § 6 zaproponowano zastąpienie określenia „wielospecjalistyczna ocena” określeniem „diagnoza funkcjonalna”;

Uwaga nie została uwzględniona, brzmienie przepisu § 6 jest zgodne z przepisami zawartymi w projektowanych rozporządzeniach:

- w sprawie zasad organizowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach oraz placówkach,
- w sprawie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego dzieci i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży.

12) Zespół Pedagogiki przy KNP PAN, Polski Związek Logopedów, Polskie Forum Osób Niepełnosprawnych, Warmińsko-Mazurski Sejmik Osób Niepełnosprawnych

Zgłoszone uwagi dotyczyły:

- § 6 ust. 1 pkt 2 i 6, § 6 ust. 3 (obecnie ust. 4), § 6 ust. 6 (obecnie ust. 7) i § 7 ust. 1 – wnioskowano o dodanie do specjalistów również pedagogów specjalnych, w tym szczególnie specjalistów, którzy ukończyli studia z zakresu pedagogiki osób z niepełnosprawnością intelektualną

Uwaga bezzasadna, bowiem projekt rozporządzenia nie reguluje kwestii kwalifikacji nauczycieli i specjalistów.

- w § 7 ust. 5 – zwrócono uwagę, że w przepisie zostały wskazane tylko niektóre niepełnosprawności, nie wskazano np. dzieci z niepełnosprawnościami sensorycznymi;

Uwaga bezzasadna, w projekcie rozporządzenia wprowadzono przepis § 7 ust. 5 analogiczny do przepisu § 13 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół. Ponadto, wprowadzono przepis (§ 7 ust 6 projektowanego rozporządzenia) umożliwiający zatrudnianie pomocy nauczyciela w klasach wyższych oraz w przypadku innych niepełnosprawności niż wskazane w przepisach tj. niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym lub znacznym, niepełnosprawność ruchowa, w tym afazja, autyzm, w tym zespół Aspergera, niepełnosprawności sprzężone.

13) Fundacja – Instytut Wspomagania Rozwoju Dziecka w Gdańsku

Fundacja – Instytut Wspomagania Rozwoju Dziecka w Gdańsku zwróciła uwagę na fakt, że nauczanie uczniów z zaburzeniami ze spektrum autyzmu (ASD) powinno być przede wszystkim oparte o indywidualizację. Zapewnienie uczniom indywidualnych ścieżek nauczania powinno umożliwiać realizację podstawy programowej oraz włączanie do grupy rówieśniczej, zgodnie z indywidualnymi predyspozycjami i gotowością, przyczyniając się do wyrównywania ich szans edukacyjnych i rozwojowych.

Uwaga częściowo uwzględniona, w projekcie rozporządzenia wprowadzono bowiem przepis umożliwiający zaplanowanie i organizację wybranych zajęć edukacyjnych indywidualnie z uczniem lub w grupie liczącej do 5 uczniów. Ponadto, przepisy § 6 ust. 4 pkt 1 i ust. 5 pkt 1

rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli umożliwiając tworzenie oddziałów specjalnych dla dzieci/uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, liczących nie więcej niż 4 osoby.

14) Pani Monika Smolińska

Pani Monika Smolińska zgłosiła następujące uwagi:

- § 2 ust. 2 – dodanie wprowadzenie przepisu umożliwiającego wskazywanie przez rodzica, opiekuna prawnego lub pełnoletniego ucznia najbliższego przedszkola czy szkoły najbliższych miejsca zamieszkania ucznia niepełnosprawnego;

Uwaga bezzasadna, bowiem decyzję o wyborze formy i miejsca kształcenia podejmują rodzice (opiekunowie prawni) dziecka, którzy zgodnie art. 48 ust. 1 Konstytucji RP mają wyłączne prawo do decydowania o swoim dziecku, o ile prawo to nie zostanie im ograniczone lub nie zostaną go pozbawieni.

- § 6 ust. 3 – zwróciła uwagę, że w skład zespołu opracowującego indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny powinien wchodzić rodzic.

Uwaga bezzasadna, bowiem prawo rodzica do uczestnictwa w spotkaniach zespołu, a także w opracowaniu i modyfikacji indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego oraz dokonywaniu wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia zostało wskazane w § 6 ust. 12 projektu rozporządzenia (tak jak w dotychczas obowiązujących przepisach).

Ponadto, nie wydaje się zasadnym zobowiązywanie rodziców do obligatoryjnego uczestniczenia w spotkaniach zespołu, bowiem ograniczenia w tym zakresie nie zawsze uwarunkowane są brakiem takiej woli ze strony rodziców, ale obiektywnymi przeszkodami (np. choroba rodzica, znaczna odległość miejsca zamieszkania rodzica od miejsca realizacji kształcenia specjalnego dziecka jak np. w przypadku młodzieżowego ośrodka wychowawczego), a nieobecność rodzica na spotkaniu nie może z kolei wstrzymać prac zespołu.

- § 6 ust. 4 (obecnie ust. 5) – wskazała, że wielospecjalistyczna ocena powinna być oparta o zalecenia zawarte w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego oraz diagnozę lekarską;

Uwaga nie uwzględniona. Brzmienie przepisu § 6 ust. 5 jest zgodne z przepisami zawartymi w projektowanych rozporządzeniach: *w sprawie zasad organizowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach oraz placówkach oraz w sprawie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego dzieci i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży*

15) Fundacja Mierz Wyżej

Fundacja Mierz Wyżej wniosła następujące uwagi:

- § 1 –w dotychczasowych przepisach wskazano jednoznacznie, że przedmiotowe rozwiązania dotyczą dzieci i młodzieży posiadających orzeczenie o potrzebie

kształcenia specjalnego, natomiast projektowane przepisy rozporządzenia nie wskazują na to rozwiązanie;

Uwaga bezzasadna, bowiem § 1 projektu rozporządzenia brzmi: „*Rozporządzenie określa warunki organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego(....)*”

– § 1 ust. 1 – rozszerzenie wskazanego katalogu niepełnosprawności o całościowe zaburzenia rozwoju;

Uwaga nie uwzględniona. Wskazane rodzaje niepełnosprawności są zgodne z przepisami ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe oraz ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Zatem wprowadzenie proponowanej zmiany musiałyby być poprzedzone zmianami w ww. ustawach.

– § 6 ust. 12 – wnioskowano o doprecyzowanie formy powiadamiania rodziców albo pełnoletniego ucznia o terminie spotkania oraz możliwości udziału w spotkaniu;

Uwaga została uwzględniona, przez uzupełnienie przepisu „(...) *zawiadamia pisemnie, w sposób przyjęty w danym przedszkolu, szkole lub placówce,(..)*”

– § 6 ust. 13 – wnioskowała o wprowadzenie przepisu wskazującego termin wydania kopii dokumentów w brzmieniu: „*3) Dokumenty, o których mowa przekazuje się terminie do 7 dni od złożenia wniosku.*”;

Uwaga została uwzględniona. Zmieniono brzmienie przepisu przez usunięcie określenia „*na wniosek*”. Zaproponowany przepis nakłada na przedszkola, szkoły i placówki obowiązek przekazania rodzicom ucznia albo pełnoletniemu uczniowi kopii indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego i wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia.

– § 7 ust. 2 – wnioskowano wprowadzenie przepisu zobowiązującego do zatrudniania w oddziałach ogólnodostępnych, w których kształceniem specjalnym są objęci uczniowie z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, lub z niepełnosprawnościami sprzężonymi, wyłącznie specjalistów lub nauczycieli posiadających kwalifikacje w zakresie pedagogiki specjalnej;

Uwaga nie została uwzględniona, bowiem zakres wsparcia, jaki jest niezbędny dziecku posiadającemu orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wynika z zaleceń wskazanych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego (dotyczących warunków realizacji potrzeb edukacyjnych, formy stymulacji, rewalidacji, terapii, usprawniania, rozwijania potencjalnych możliwości i mocnych stron dziecka oraz innych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej) oraz z wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania dziecka dokonanej przez zespół nauczycieli i specjalistów prowadzących zajęcia z nim.

– § 7 ust. 9 – wskazano, że uregulowania zawarte w przepisie wskazujące dyrektora przedszkola lub szkoły, jako osobę wyznaczającą zajęcia edukacyjne oraz zintegrowane działania i zajęcia, w których uczestniczą nauczyciele tzw. wspomagający (specjaliści) nie gwarantuje odpowiedniego wsparcia dla dzieci (uczniów).

Uwaga nie została uwzględniona, bowiem dotyczy rozporządzenia w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych.

- § 7 ust. 11 – wskazano, że problematyka dotycząca kwalifikacji nauczycieli i specjalistów dodatkowo zatrudnianych, powinna zostać uregulowana przez wskazanie jakie kwalifikacje wymagane są od nauczycieli lub specjalistów w stosunku do wymienionych projektem rozporządzenia rodzajów niepełnosprawności.

Uwaga nieuwzględniona, bowiem kwestie dotyczące kwalifikacji nauczycieli i specjalistów regulują przepisy rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli.

16) Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Nidzicy

Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Nidzicy wnioskowało o korektę rozporządzeń Ministra Edukacji Narodowej:

- *w sprawie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania dzieci i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży*
- *w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli*
- *w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym*

które mogą wpływać na izolację, a- i antysocjalizację dzieci niepełnosprawnych.

Uwaga została uwzględniona przez wprowadzenie przepisu umożliwiającego zaplanowanie i organizację wybranych zajęć edukacyjnych indywidualnie z uczniem lub w grupie liczącej do 5 uczniów.

- wnioskowano również o to, aby z uczniami niepełnosprawnymi pracowali powołani do wykonywania swoich zadań zawodowych kompetentni specjaliści, nauczyciele, wychowawcy pedagodzy z szerokim spektrum i zasobem wiedzy merytorycznej oraz umiejętności praktycznych, przedstawiciele pedagogiki specjalnej.

Uwaga bezzasadna, za organizację pracy przedszkola, szkoły czy placówki odpowiada dyrektor, który m. in. zatrudnia nauczycieli, specjalistów i pracowników niepedagogicznych. Natomiast, kwestie związane z kwalifikacjami nauczycieli reguluje odrębne rozporządzenie.

17) Rada Rodziców w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych im. Prof. Zofii Sękowskiej w Lublinie

Rada Rodziców w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych im. Prof. Zofii Sękowskiej w Lublinie wnioskowała o wydłużenie okresu nauki dla młodzieży niepełnosprawnej do ukończenia 26. roku życia – § 4 pkt 2.

Uwaga nie została uwzględniona. Wiek, do którego uczniowie niepełnosprawni mogą się kształcić w szkołach ponadgimnazjalnych dla młodzieży wynosi obecnie 24 lata. Uczniowie niepełnosprawni, mają zapewnione dłuższe w stosunku do ich pełnosprawnych rówieśników kształcenie na każdym etapie edukacyjnym w celu opanowania wiedzy i umiejętności określonych odpowiednio w podstawie programowej kształcenia ogólnego lub podstawie programowej kształcenia w zawodzie. Jest to jeden z elementów indywidualizacji procesu kształcenia uczniów niepełnosprawnych obok m. in. możliwości odroczenia realizacji obowiązku szkolnego o rok dłużej w stosunku do pełnosprawnych rówieśników, dostosowania wymagań edukacyjnych wynikających z realizowanych w szkole programów nauczania do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia niepełnosprawnego, zapewnienia zajęć rewalidacyjnych i form pomocy psychologiczno-pedagogicznej odpowiednio do rozpoznanych potrzeb w tym zakresie.

2. Przedstawienie wyników zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym

Projekt rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Powyższa opinia została wyrażona na podstawie art. 13 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 543, z późn. zm.) przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej.

W związku z tym projekt rozporządzenia nie wymagał zasięgnięcia opinii, konsultacji, uzgodnienia z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej.

3. Wskazanie podmiotów, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa wraz ze wskazaniem kolejności dokonania zgłoszeń albo informację o ich braku

Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami na projektem rozporządzenia w trybie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.).